

**Мінімальні вимоги
безпеки і охорони здоров'я при використанні працівниками засобів
індивідуального захисту на робочому місці**

I. Загальні положення

1. Ці Мінімальні вимоги встановлюють загальні вимоги до засобів індивідуального захисту (далі – ЗІЗ), що використовуються працівниками під час трудового процесу.

2. Ці Мінімальні вимоги поширюються на суб'єктів господарювання незалежно від форм власності та організаційно-правової форми, які у своїй діяльності використовують ЗІЗ.

3. Ці Мінімальні вимоги розроблено на основі Директиви Ради 89/656/ЄЕС про мінімальні вимоги безпеки і охорони здоров'я при використанні працівниками засобів індивідуального захисту на робочому місці.

4. ЗІЗ повинні використовуватися у разі неможливості уникнути або в достатній мірі обмежити ризики для життя та здоров'я працівників технічними засобами колективного захисту або заходами, методами чи правилами організації роботи.

5. ЗІЗ використовують виключно за призначенням згідно з інструкціями з експлуатації (далі – інструкції з експлуатації), які повинні бути зрозумілими для працівників.

б. У цих Мінімальних вимогах термін „ЗІЗ” вживається у такому значенні: засоби індивідуального захисту – всі засоби, призначені для використання працівником з метою індивідуального захисту від одного або більше ризиків, які могли б становити загрозу безпеці та здоров’ю на роботі, а також будь-які пристосування, аксесуари чи змінні компоненти, призначені для цієї мети.

Цей термін не поширюється на:

звичайний робочий одяг та уніформу, що не призначені спеціально для забезпечення безпеки і захисту здоров’я працівника;

спорядження, що використовується в надзвичайних ситуаціях та рятувальними службами;

ЗІЗ, призначені для використання особовим складом Збройних сил України, Національної поліції України та інших органів підтримки громадського правопорядку;

ЗІЗ для дорожнього (автомобільного) транспорту;

спортивне спорядження;

засоби для самозахисту і протидії;

портативні (переносні) засоби для виявлення і попередження ризиків та перешкод;

Інші терміни, що вживаються у цих Мінімальних вимогах, наведені у Господарському кодексі України, законах України „Про охорону праці”, „Про технічні регламенти та оцінку відповідності”, Технічному регламенті засобів індивідуального захисту, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2008 року № 761 (далі – Технічний регламент засобів індивідуального захисту).

II. Загальні обов'язки роботодавців

1. Для забезпечення безпеки та захисту здоров'я працівників роботодавець зобов'язаний забезпечити за свій рахунок придбання, комплектування, видачу та утримання (забезпечення працездатності та належного гігієнічного стану) ЗІЗ з урахуванням вимог пункту 4 розділу I цих Мінімальних вимог.

2. Ці ЗІЗ мають відповідати вимогам щодо безпеки Технічного регламенту засобів індивідуального захисту та стандартів стосовно конструкції і виготовлення.

Всі ЗІЗ мають:

враховувати ступень існуючих ризиків для життя та здоров'я працівників та не призводити до будь-якого збільшення рівня цього ризику;

враховувати існуючі на робочому місці умови;

враховувати ергономічні вимоги і стан здоров'я працівника;

підходити користувачеві після необхідного регулювання.

3. На роботах зі шкідливими та небезпечними умовами праці, а також роботах, що пов'язані із забрудненням, або тих, що здійснюються в несприятливих метеорологічних умовах, працівникам видаються безоплатно спеціальний одяг, спеціальне взуття та інші ЗІЗ за встановленими нормами, які для роботодавця є обов'язковим мінімумом безоплатної видачі ЗІЗ, з визначенням захисних властивостей ЗІЗ та строків їх використання.

4. Працівникам, професії та посади (професійні назви робіт) яких передбачені в Нормах безоплатної видачі спеціального одягу, спеціального взуття та інших засобів індивідуального захисту, затверджених наказом Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 16 квітня 2009 року № 62, зареєстрованого в Міністерстві

юстиції України 12 травня 2009 року за № 424/16440 (далі – Норми безоплатної видачі ЗІЗ), працівникам загальних (наскрізних) професій різних галузей промисловості, ЗІЗ видаються незалежно від виду економічної діяльності підприємства, за винятком випадків, коли ці професії та посади (професійні назви робіт) передбачені у відповідних Нормах безоплатної видачі ЗІЗ з урахуванням специфічних умов праці.

5. Якщо існування більше одного ризику робить необхідним для працівника носіння одночасно більше одного ЗІЗ, таке обладнання повинно бути сумісним і ефективним проти існуючого ризику (ризиків).

6. Перед вибором ЗІЗ (понад встановлені Нормами безоплатної видачі ЗІЗ) роботодавець повинен оцінити, чи відповідають ЗІЗ, які він планує використовувати, вимогам пунктів 2 та 5 розділу II цих Мінімальних вимог.

Оцінка повинна включати:

аналіз та оцінку ризиків для життя та здоров'я працівників, яких не можна уникнути за допомогою інших засобів;

визначення характеристик, які повинен мати ЗІЗ для ефективного захисту життя та здоров'я працівників від вже визначених ризиків, беручи до уваги будь-які ризики, які може створити сам ЗІЗ;

порівняння характеристик ЗІЗ, наявних у суб'єкта господарювання, з характеристиками, визначеними під час цієї оцінки.

7. Оцінка ЗІЗ, передбачена пунктом 6 розділу II цих Мінімальних вимог, повинна проводитись повторно, якщо будь-які елементи цієї оцінки зазнали змін.

8. Роботодавець видає ЗІЗ на строк носіння, що визначається з урахуванням рівня ризику для життя та здоров'я працівників, частоти знаходження працівника під дією цього ризику, характеристики робочого місця кожного працівника та ефективності самого ЗІЗ.

При цьому, строк використання ЗІЗ за календарними днями обчислюються з дня їх фактичної видачі та не повинен перевищувати строку придатності, визначеного документами виробника (інструкціями з експлуатації, паспортами тощо).

9. ЗІЗ призначений для особистого (індивідуального) користування.

Якщо один ЗІЗ за певних обставин має використовуватися кількома працівниками, роботодавець перед кожним застосуванням цього ЗІЗ вживає заходів, необхідних для запобігання виникненню проблем для здоров'я та особистої гігієни користувачів, а саме:

з відновлення придатності ЗІЗ (за процедурами щодо ремонту та заміни компонентів ЗІЗ відповідно до інструкцій з їх експлуатації);

із забезпечення належного гігієнічного стану (за процедурами щодо очищення (хімочищення), прання, обезпилювання, дегазації, дезактивації, дезінфекції тощо відповідно до інструкцій з їх експлуатації).

Граничний строк використання таких ЗІЗ залежно від їх зношеності встановлюється роботодавцем за погодженням з профспілковою організацією підприємства (уповноваженою найманими працівниками особою з питань охорони праці, якщо профспілка на підприємстві не створювалася), що має бути передбачено у колективному договорі, та не може перевищувати строків використання відповідних ЗІЗ, що видаються виключно в індивідуальне користування.

10. Роботодавець перед видачею ЗІЗ повинен поінформувати працівника про ризики для його життя та здоров'я, від яких його захищатиме користування цим ЗІЗ.

Крім цього роботодавець повинен забезпечити регулярне навчання працівників правилам користування ЗІЗ або, в разі необхідності, організувати демонстрацію їх правильного регулювання та використання.

11. Роботодавець повинен завчасно інформувати працівників або

уповноважену найманими працівниками особою з питань охорони праці, якщо профспілка на підприємстві не створювалася, про всі заходи, що мають бути вжиті для забезпечення безпеки і здоров'я працівників при використанні ними ЗІЗ на робочих місцях.

12. Роботодавці повинні проводити консультації з працівниками та/або уповноваженою найманими працівниками особою з питань охорони праці, якщо профспілка на підприємстві не створювалася, а також надавати їм можливість брати участь в обговореннях усіх питань, що пов'язані із забезпеченням їх безпеки і здоров'я при використанні ними ЗІЗ на робочих місцях.

III. Інші положення

1. Придбання ЗІЗ повинно здійснюватися у суб'єктів господарювання, які виробляють та/або реалізують продукцію відповідно до чинного законодавства, за умови, що ЗІЗ, які закупаються, продемонстрували відповідність суттєвим вимогам до безпеки та охорони здоров'я, мають позитивний висновок органів з оцінки відповідності, сертифікат відповідності чи декларацію відповідності та задовольняють вимоги Технічного регламенту засобів індивідуального захисту.

2. При визначенні потреби в ЗІЗ роботодавець повинен передбачати спеціальний одяг і спеціальне взуття окремо для чоловіків і жінок, вказуючи найменування ЗІЗ, враховуючи їх моделі, призначення ЗІЗ за захисними властивостями, розмір і зріст, а для захисних касок і запобіжних поясів – типорозміри.

3. Роботодавець забезпечує приймання і перевірку ЗІЗ, що надходять на підприємство, на їх відповідність вимогам нормативних документів та результатам оцінки, проведеної відповідно до пункту 6 розділу II цих

Мінімальних вимог, для чого створюється комісія з представників адміністрації, профспілкової організації підприємства (уповноваженої найманими працівниками особи з питань охорони праці, якщо профспілка на підприємстві не створювалась).

4. У випадку невідповідності ЗІЗ вимогам нормативних документів, а також результатам оцінки, проведеної відповідно до пункту 6 розділу II цих Мінімальних вимог, роботодавець у встановленому порядку вживає заходів з повернення або заміни неякісних ЗІЗ відповідно до вимог чинного законодавства та укладеного з постачальником договору.

5. Придбані ЗІЗ є власністю роботодавця, обліковуються як інвентар і підлягають обов'язковому поверненню працівниками при:

звільненні з підприємства;

переведенні на тому ж підприємстві на іншу роботу або інше робоче місце;

зміні виду робіт;

введенні нових технологій;

введенні нових або заміні наявних знарядь праці;

в інших випадках, коли використання виданих ЗІЗ не є необхідним;

по закінченні строків їх використання замість одержуваних нових ЗІЗ.

Роботодавець може видавати працівникам два комплекти спецодягу на два строки використання, залежно від умов праці та можливості обслуговування ЗІЗ.

6. У разі передчасного зношення ЗІЗ не з вини працівника роботодавець зобов'язаний замінити їх за свій рахунок. У разі придбання працівником спецодягу та/або інших ЗІЗ за свої кошти роботодавець зобов'язаний компенсувати всі витрати на умовах, передбачених колективним договором.

7. Роботодавець зобов'язаний організувати на підприємстві належний облік і контроль за видачею у встановлені строки ЗІЗ працівникам.

8. Видача працівникам і повернення ними ЗІЗ має обліковуватися в особистій картці обліку спеціального одягу, спеціального взуття та інших ЗІЗ, форма якої наведена у додатку 1 до цих Мінімальних вимог.

9. Працівникам, які суміщають професії або працюють за сумісництвом, крім ЗІЗ, що видаються їм за основною професією, повинні бути додатково видані ЗІЗ для виконання робіт за професією за сумісництвом або при суміщенні з урахуванням строків їх придатності.

10. Вибір засобів індивідуального захисту понад встановлені Нормами безоплатної видачі ЗІЗ роботодавець здійснює з урахуванням класифікації ЗІЗ відповідно до чинних в Україні національних стандартів.

Для полегшення вибору таких ЗІЗ роботодавець може користуватись:

орієнтовним переліком небезпек, за яких використовуються додаткові ЗІЗ, що наведений у додатку 2 до цих Мінімальних вимог;

орієнтовним переліком робіт, які вимагають застосування відповідних ЗІЗ, що наведені у додатку 3 до цих Мінімальних вимог.

За результатами проведених заходів складають таблицю врахування ризиків для обґрунтування вибору та використання ЗІЗ за формою, згідно додатку 4 до цих Мінімальних вимог.

11. Роботодавець не повинен допускати до роботи працівників без необхідних ЗІЗ, а також якщо ЗІЗ знаходяться в забрудненому, несправному стані або з простроченими строками періодичних випробувань, що проводяться відповідно до інструкцій з їх експлуатації.

12. Працівники зобов'язані повідомляти роботодавця про будь-які недоліки стосовно використання ЗІЗ за призначенням.

13. Роботодавець зобов'язаний забезпечити відповідно до інструкції з експлуатації періодичне випробовування та перевірку придатності ЗІЗ, а також своєчасну заміну їх компонентів, вузлів або інших частин, якщо їх захисні властивості погіршилися або якщо вони певний час не використовувались. Після перевірки на ЗІЗ повинна бути нанесена відмітка (клеймо, штамп) про термін наступного випробування.

14. Догляд та обслуговування ЗІЗ у суб'єктів господарювання повинні виконуватись підготовленим персоналом, який знає вимоги інструкцій з їх експлуатації чи спеціалізованою організацією. Інформацію щодо догляду й обслуговування надають кожному працівнику, який використовує ЗІЗ, при їх видачі та при проведенні періодичних інструктажів з питань охорони праці.

15. У разі виробничої необхідності на підприємстві повинні облаштуватися сушарні для спеціального одягу та спеціального взуття, камери для обезпилювання спеціального одягу, а також установки для дегазації, дезактивації, дезінфекції і знешкодження спеціального взуття та інших ЗІЗ.

16. Очищення (хімочищення), прання, обезпилювання, дегазація, дезактивація, дезінфекція, знешкодження, ремонт ЗІЗ, заміна їх вузлів, перевіряння експлуатаційних і захисних властивостей ЗІЗ повинні здійснюватись роботодавцем в неробочий час (у вихідні дні) або під час міжзмінних перерв. При невиконанні цієї умови роботодавець повинен видавати працівникові декілька комплектів ЗІЗ, а встановлений строк використання цих ЗІЗ відповідно збільшується.

17. Зазначені у пункті 16 розділу III цих Мінімальних вимог процедури щодо обслуговування ЗІЗ працівників, які зайняті на роботах зі шкідливими для здоров'я речовинами (свинець, його сплави і сполуки ртуть, етилований бензин, радіоактивні речовини тощо), повинні здійснюватись відповідно до інструкції з їх експлуатації та висновків, приписів і постанов посадових осіб установ і закладів, що здійснюють державний санітарно-епідеміологічний нагляд.

18. Обов'язковому хімічищенню підлягає весь утеплений спецодяг, а також спецодяг, оброблений захисним просоченням, якщо інше не визначене в інструкціях з їх експлуатації. Якщо роботодавець не організував своєчасне хімічищення або прання спецодягу, він зобов'язаний видати змінні ЗІЗ.

19. У разі інфекційного захворювання працівника спеціальний одяг, спеціальне взуття й інші ЗІЗ, якими він користувався, та приміщення, в якому вони зберігались, підлягають дезінфекції.

20. Видані працівникам ЗІЗ, у тому числі спеціальний одяг працівників, які зайняті на роботах із шкідливими для здоров'я речовинами (свинцем, його сплавами і сполуками, ртуттю, етилованим бензином, радіоактивними речовинами тощо), необхідно зберігати в спеціально обладнаних приміщеннях, що відповідають ДБН В.2.2-28-2010 „Будинки адміністративного та побутового призначення” та вимогам нормативно-правових актів з охорони та гігієни праці.

21. Прийняті на зберігання теплий спеціальний одяг і спеціальне взуття, що були в ужитку, повинні бути піддані дезінфекції, ретельно очищені від забруднень і пилу, висушені і відремонтовані. Під час зберігання вони підлягають періодичному огляду.

22. В окремих випадках там, де за умовами роботи вказаний порядок зберігання ЗІЗ не може бути застосований (на лісозаготівлях,

геологорозвідувальних роботах тощо), вони можуть залишатися в неробочий час у працівників, що повинно бути обумовлено в колективному договорі чи в правилах внутрішнього трудового розпорядку підприємства.

**Директор Департаменту заробітної
плати та умов праці**

О. Товстенко

Додаток 1
до Мінімальних вимог
безпеки і охорони здоров'я
при використанні
працівниками засобів
індивідуального захисту на
робочому місці
(пункт 8 розділу III)

**ОСОБИСТА КАРТКА ОБЛІКУ СПЕЦІАЛЬНОГО ОДЯГУ,
СПЕЦІАЛЬНОГО ВЗУТТЯ ТА ІНШИХ ЗАСОБІВ ІНДИВІДУАЛЬНОГО
ЗАХИСТУ (ЗІЗ)**

_____ (назва підприємства)

Особиста картка №			
Обліку спецодягу, спецвзуття та інших ЗІЗ			
Прізвище		Стать	
Ім'я		Зріст	
По батькові		Розмір	
Табельний №		одягу	
Цех, дільниця		взуття	
Професія		головного убору	
Дата прийняття на роботу		рукавичок	

Передбачено Нормами безоплатної видачі ЗІЗ (за результатами оцінки)				
Найменування спецодягу, спецвзуття, та інших ЗІЗ	Параграф Норм безоплатної видачі ЗІЗ (порядковий номер оцінки ЗІЗ, проведеної відповідно до п. 2.6 цих Вимог)	Одиниця виміру	Кількість	Строк використання (місяців)

Начальник структурного підрозділу

Інженер з охорони праці

Головний бухгалтер (бухгалтер)

Видача і повернення спецодягу, спецвзуття та інших ЗІЗ

Найменування спецодягу, спецвзуття, та інших ЗІЗ	Код (номенклатурний)	Видано				Повернуто				
		дата	кількість	% придатності	розписка в одержанні	дата	кількість	% придатності	розписка про повернення	розписка комітника про одержання

Директор Департаменту заробітної плати та умов праці

О. Товстенко

Додаток 2
до Мінімальних вимог безпеки і
охорони здоров'я при
використанні працівниками
засобів індивідуального захисту
на робочому місці
(пункт 10 розділу III)

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК НЕБЕЗПЕК, ЗА ЯКИХ ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ ДОДАТКОВІ ЗІЗ

Небезпеки, спричинені фізичними факторами

Небезпеки, спричинені механічними ураженнями: удари, падіння, ковзання, порізи, проколи, розриви, здавлювання, стиснення, стирання шкіри, падіння з висоти.

Небезпеки, спричинені термічними ураженнями: опіки, перегрів від теплового випромінювання, дія відкритого вогню, переохолодження.

Небезпеки для організму від підвищених рівнів загальної та/чи місцевої вібрації, шуму, інфразвуку, ультразвуку, підвищеної та/чи зниженої вологості та/чи рухомості повітря робочої зони, підвищеного значення електричної напруги та/чи статичної електрики, недостатньої освітленості робочої зони, підвищеного рівня іонізуючої та/чи неіонізуючої радіації випромінювань електромагнітного та/чи магнітного полів у робочій зоні.

Небезпеки, спричинені хімічними факторами

Небезпеки уражень дихальних шляхів від підвищеної запиленості та/чи загазованості повітря робочої зони шкідливими речовинами: твердими, рідинними, аерозольними, токсичними, подразнюючими, сенсibiliзуючими, канцерогенними, мутагенними.

Небезпеки, спричинені біологічними факторами

Небезпеки уражень організму шкідливими бактеріями і вірусами, цвіллю, грибами тощо та продуктами їх життєдіяльності.

Небезпеки, спричинені психофізіологічними факторами

Небезпеки для організму від статичних і/чи динамічних фізичних перевантажень, нервово-психічних перевантажень (розумових, зорових, емоційних, монотонності праці).

**Директор Департаменту заробітної
плати та умов праці**

О. Товстенко

Додаток 3
до Мінімальних вимог безпеки і
охорони здоров'я при
використанні працівниками засобів
індивідуального захисту на
робочому місці
(пункт 10 розділу III)

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК РОБІТ, ЯКІ ВИМАГАЮТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ВІДПОВІДНИХ ЗАСОБІВ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАХИСТУ

1. Захист голови (черепу)

Захисні каски, шоломи:

будівельні роботи, роботи з реконструкції або знесення будівель, особливо роботи над, під або поблизу риштування та на підвісних робочих місцях, монтаж і демонтаж опалубки, роботи з переміщення вантажів, складання конструкцій та встановленню устаткування;

роботи на металоконструкціях мостів, будівель та гідротехнічних споруд; щоглах, вежах, доменних печах, металургійних заводах і прокатних станах, трубопроводах великого діаметру, котельних, електростанціях та у великих ємностях;

роботи в ямах, траншеях, шурфах, колодязях, шахтах, тунелях;

земельні та гірничі роботи;

підземні гірничі роботи, роботи в кар'єрах, відкриті видобувні роботи, збагачення вугілля;

роботи з гайковертами, іншим механізованим інструментом для скріплення;

вибухові роботи;

роботи поблизу ліфтів, підйомних механізмів, кранів і конвеєрів;

роботи біля доменних і конверторних печей; на металургійних комбінатах, прокатних станах; сталеливарні роботи, металообробка, ковальські роботи, гаряче штампування та відливка;

роботи біля промислових печей, ємностей, машин і механізмів, бункерів, трубопроводів, на силосних баштах;

роботи у суднобудуванні, під час ремонту суден;

роботи в авіабудуванні, під час ремонту літаків;

маневрові роботи на залізниці;

роботи на бійні;

окремі інші види робіт, де є можливість ураження голови.

2. Захист ніг

Захисне (спеціальне) взуття без проколотих захисної прокладки:

роботи на мостах, будівельних конструкціях і гідротехнічних спорудах, щоглах, вежах, металургійних заводах та прокатних станах, трубопроводах великого діаметра, котельних, електростанціях та у великих ємностях;

роботи під час будівництва печей, встановлення систем підігріву та вентиляції, складання металоконструкцій;

роботи під напругою;

роботи ремонтно-відбудовчі та з технічного обслуговування;

роботи в цехах штампування, кування, гарячого пресування, волочіння;

роботи у відкритих копальнях та під час видобування вугілля;

гірничі роботи;

роботи, пов'язані з видобуванням, зберіганням, транспортуванням, переробкою нафти та відпуском нафтопродуктів;

роботи з виробництва скла, виробів і тари з скла;

роботи з формами у керамічній промисловості;

футерування випалювальних печей у керамічній промисловості;

формувальні роботи у керамічній і будівельній промисловості;

роботи, пов'язані з перевезеннями та зберіганнями продукції;

роботи, пов'язані з транспортуванням замороженого м'яса, консервуванням продуктів;

роботи у суднобудуванні;

маневрові роботи на залізниці;

роботи з небезпечними речовинами.

Захисне (спеціальне) взуття з проколозахисною прокладкою:

підготовчі будівельні роботи та закладення фундаментів, шляхові роботи;

будування помостів;

демонтаж каркасних конструкцій;

роботи з бетоноукладання та з залізобетонними блоковими конструкціями, включаючи їх монтаж і зачистку;

роботи на складських майданчиках і складах;

роботи на дахах промислових і житлово-господарських об'єктів.

Захисне (спеціальне) взуття з каблуками та/чи на платформі і з проколостійкою підошвою:

роботи на дахах промислових та житлово-господарських об'єктів,

покрівельні роботи.

Захисне (спеціальне) взуття з ізолювальною термостійкою або морозостійкою підошвою:

роботи на дуже гарячих або дуже холодних поверхнях або з дуже гарячими чи дуже холодними матеріалами.

Захисне (спеціальне) взуття, яке легко знімається:

роботи, де є можливість попадання у взуття розплавленої речовини.

3. Захист обличчя та очей

Захисні окуляри, лицеві щитки чи екрани:

зварювальні, дробильні чи просіювальні роботи;

роботи з карбування та рубання;

роботи з видобутку та оброблення каменя;

роботи з гайковертами, іншим механізованим інструментом для скріплення;

роботи на машинах для видалення відходів (дрібна стружка);

гаряче штампування;

видалення та подрібнення уламків;

роботи з абразивним інструментом (різання, заточення, обдирання, шліфовка);

роботи з кислотами та їдкими розчинами, з речовинами, що запобігають корозії, дезінфекція;

роботи з аерозолями;

роботи поблизу або з розплавленими речовинами;

роботи, пов'язані з тепловипромінюванням, інтенсивним світлом;

роботи з лазерами.

4. Захист органів дихання

Фільтрувальні й ізолювальні засоби захисту (протигази, респіратори тощо):

роботи в ємностях, обмежених приміщеннях і промислових печах, при можливій наявності газу або нестачі кисню;

роботи в шахтах, каналізаційних трубах та інших місцях під землею, пов'язаних з каналізацією;

роботи на заводах-холодильниках та з обслуговування холодильного устаткування, де можливий витік холодоагентів;

завантаження доменних печей;

роботи у зоні розливу доменних печей, де можуть бути присутні випари розплавленого металу;

роботи пов'язані з розпилюванням фарб та лаків;

роботи з приймання та обліку нафтопродуктів;

роботи біля газових конверторів та газопроводів доменних печей;

роботи в умовах пиловиділення при видобуванні, механічному здрібненні та транспортуванні вугілля та інших корисних копалин;

роботи, пов'язані з здрібненням сировини чи застосуванням готових пиловидних матеріалів, утворенням конденсованих аерозолів при плавці металів;

роботи поблизу кранів, плавильних печей, ковшів, де може бути пил;

роботи, пов'язані з виробництвом і транспортуванням будівельних сумішей;

роботи, пов'язані з електричним газовим зварюванням та різанням металів;

роботи в біологічних лабораторіях, пов'язані з мікробіологічними аерозолями;

роботи на атомних електростанціях, пов'язані з радіоактивними аерозолями;

роботи з кислотами, електролітами та їдкими розчинниками;

роботи, пов'язані з виробництвом та використанням фтор-хлорорганічних отруйних хімікатів.

5. Захист органів слуху

Навушники, вкладиші для вух, шумозахисні шоломи:

роботи на пресах по металу;

роботи з пневматичним інструментом, перфораторами;

роботи з експлуатації та обслуговування насосного устаткування;

роботи з копрами для забивання палій;

роботи наземного персоналу в аеропортах;

роботи у деревообробній і текстильній промисловості.

6. Захист тіла та рук

Захисний (спеціальний) одяг (костюми, халати, фартухи, пояси, наплічники, наколінники, налокітники, нарукавники, напульсники, рукавиці, рукавички):

роботи антикорозійні, з кислотами, їдкими та дезінфекційними розчинами;

роботи з нафтою та нафтопродуктами;

роботи під електричною напругою;

роботи поблизу джерел тепла, де відчувається спека;

роботи з виготовлення скла;

роботи з віброінструментом;

роботи з виготовлення вибухівки;

роботи в холодних приміщеннях.

Вогнестійкий захисний одяг:

роботи у вибухо - та пожежонебезпечних зонах;

роботи зі зварювання в просторово обмежених місцях.

Спецодяг для роботи під водою:

Гідрокомбінезони "мокрого" та "сухого" типів, рукавички, шкарпетки:

водолазні роботи в водоймищах, річках, морях с температурою води від 0° С до +30° С на глибині до 60 метрів;

пошукові, пошуково-рятувальні, підводно-технічні роботи та роботи спеціального призначення.

Непробивні фартухи:

роботи з обваловування та різання деревини;

роботи з ручними ножами, при небезпеці торкання ножів до тіла.

Шкіряні фартухи:

для зварювання;

для кування;

для ливарних робіт.

Захист передпліччя (наплічники):

роботи з обвалування та різання деревини.

Рукавиці та рукавички:

зварювальні роботи:

рукавички для тримання шпильчастих предметів та іншої техніки, при небезпеці зтягування рукавиць у механізми;

робота з кислотами та їдкими розчинами.

Рукавиці з основою із металевої сітки:

при різанні, заміні ножів у різальних машинах;

звичайне нарізування з використанням ножа при виготовленні продукції чи на бойні.

Покривки з полівінілхлоридного пластикату, які вдягаються поверх основного одягу та взуття для додаткового захисту при:

роботі на атомних станціях, гірничо-збагачувальних підприємствах по видобутку та переробці радіоактивних елементів;

роботі з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій при забрудненні будівель, обладнання та територій радіоактивними і токсичними речовинами;

роботі в зонах гарантованого відчуження.

Спецодяг, який захищає від непогоди:

робота на відкритому повітрі, в дощ чи холод.

Світловідбиваючий (світлоповертаючий) одяг:

там, де треба чітко бачити працівників (у небезпечних робочих зонах, де рухається транспорт, підйомні механізми тощо).

7. Засоби захисту від падіння з висоти (захисні підвісні системи):

роботи на риштуваннях;

монтажні роботи;

роботи на щоглах, висотних спорудах, підвісних лініях електропередач;

роботи в кабінах кранів;

роботи на високих стелажах складів по укладенню та зніманню устаткування;

роботи на високо розташованих секціях бурильних вишок;

роботи на висоті з використанням спеціальних страхувальних засобів;

роботи в колодязях, шахтах, каналізаційних системах.

8. Захист шкіри (дерматологічні засоби):

нанесення покривальних матеріалів (грунтовок, фарб, інших покриттів);

дублення.

**Директор Департаменту заробітної
плати та умов праці**

О. Товстенко

Додаток 4
до Мінімальних вимог безпеки і охорони здоров'я
при використанні працівниками засобів
індивідуального захисту на робочому місці
(пункт 10 розділу III)

ТАБЛИЦЯ ВРАХУВАННЯ РИЗИКІВ ДЛЯ ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ТА ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАХИСТУ

Найменування частин тіл працівника		РИЗИКИ																										
		ФІЗИЧНІ ФАКТОРИ											ХІМІЧНІ ФАКТОРИ							БІОЛОГІЧНІ ФАКТОРИ			ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНІ ФАКТОРИ					
		МЕХАНІЧНІ						ТЕРМІЧНІ			ЕЛЕКТРИЧНІ	РАДІАЦІЯ		ШУМ, ІНФРАЗВУК, УЛЬТРАЗВУК	НЕДОСТАТНЄ ОСВІТЛЕННЯ	ДЛЯ ШКІДЛИВИХ РЕЧОВИН			ПОДРАЗНОВАЛЬНІ РЕЧОВИНИ	СЕНСИБІЛІЗУЮЧІ РЕЧОВИНИ	КАНЦЕРОГЕННІ РЕЧОВИНИ	МУТАГЕННІ РЕЧОВИНИ	ШКІДЛИВІ БАКТЕРІЇ	ШКІДЛИВІ ВІРУСИ	ГРИБКОВІ ЕЛЕМЕНТИ	ДИНАМІЧНІ ФІЗИЧНІ ПЕРЕВАНТАЖЕННЯ	НЕРВОВО-ПСИХІЧНІ ПЕРЕВАНТАЖЕННЯ	
		падіння з висоти	удари	проколи, порізи, розриви, стирання	здавлення, стиснення	сковзання, падіння	вібрація	для відкритого вогню, опіки	перегрів (теплове випромінювання)	переохолодження		неіонізована	іонізована			тверді	рідинні	аерозолі (пил, дим, пара)										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	
ГОЛОВА	Череп																											
	Вуха																											
	Очі																											
	Дихальні шляхи																											
	Обличчя																											
РУКИ	Уся голова																											
	Кисті рук																											
НОГИ	Руки (вище кисті)																											
	Стопи																											
ІНШІ ЧАСТИНИ ТІЛА	Ноги (вище стопи)																											
	Шкіра																											
	Тіло в цілому																											
	Тулуб/область живота																											
Пахова область																												